

MỘT SỐ SUY NGHĨ VỀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC HỌC Ở HỘI TRƯỜNG ĐÔNG SINH VIÊN

Lê Khánh Phương Hoa

Bộ môn: Tâm lý Giáo dục

Trường Đại học Ngoại Ngữ - ĐHQG Hà Nội

Phương pháp dạy học có vai trò cực kỳ quan trọng trong toàn bộ hệ thống sư phạm.

Phương pháp dạy học là cách thức hoạt động **phối hợp**, thống nhất của người dạy và người học nhằm thực hiện tối ưu các nhiệm vụ dạy học. Đó là sự kết hợp hữu cơ và thống nhất biện chứng giữa hoạt động dạy và học trong quá trình dạy học.

Dưới tác động của cuộc cách mạng khoa học và công nghệ, cũng như những tác động khách quan của nền kinh tế thị trường, nhà trường của chúng ta đang có những chuyển biến rất nhanh, nhằm thích ứng với thực tại khách quan nói trên. Là người giảng viên giảng dạy môn Tâm lý - giáo dục, chúng ta cũng đang đứng trước một sự chuyển biến khá lớn. Từ chỗ lên lớp ở những hội trường nhỏ (từ 50 - 80 sinh viên), đến nay, chúng ta cần phải lên lớp ở những hội trường lớn đông sinh viên hơn nhiều (từ 100 - 200 sinh viên).

Cách sắp xếp hội trường như vậy cũng có những ưu điểm:

- Tiết kiệm được thời gian, công sức, hiệu quả kinh tế cao.
- Giáo viên có thì giờ nhiều hơn để đầu tư cho bài giảng. Do đó chất lượng mỗi giờ giảng có thể được nâng cao. Phát huy được tiềm năng chất xám ở những giáo sư đầu ngành□

Nhưng bên cạnh đó, lên lớp ở những hội trường lớn, cũng đặt chúng ta đứng trước những khó khăn khá lớn:

- Hội trường rất đông sinh viên, khó giữ được trật tự trong giờ giảng. Những sinh viên ở xa bảng khó theo dõi sự trình bày bảng của thầy. Khi mất điện thì giờ dạy khó có thể tiến hành được.v.v□

Với việc dạy ở hội trường lớn, phương pháp đọc bài giảng là chính rất khó thành công. Bởi vì với điều kiện học tập như vậy, sinh viên rất khó ghi chép đầy đủ bài giảng của thầy. Hơn nữa, cách đọc giảng kém hấp dẫn, không lôi cuốn được sinh viên, làm sinh viên mệt mỏi dẫn đến tình trạng sinh viên ít lên lớp. Ngày nay với các phương tiện thông tin in ấn hiện đại, sinh viên không còn thấy sự cần thiết của những bài giảng theo kiểu đọc chép nữa.

Chính vì vậy, theo tôi, để thích ứng được với việc giảng dạy ở hội trường lớn, cần phải thay đổi phương pháp giảng dạy.

- Đối với những môn học như môn Giáo dục học, nên lựa chọn những kiến thức cơ bản, những kiến thức mới mẻ hiện đại để giảng ở trên lớp. Những kiến thức này cần được sơ đồ hoá. Việc

giảng bài nên kết hợp với sơ đồ bài giảng (sơ đồ này có thể dùng máy chiếu bản trong phóng to để tất cả các sinh viên đều nhìn thấy).

Việc diễn giảng của giảng viên không cần logic, hấp dẫn, kết hợp với những câu hỏi nêu vấn đề. Việc thuyết trình như vậy sẽ giúp cho người học nắm trí thức một cách có hệ thống và hoàn chỉnh, nhất là những vấn đề khó và phức tạp. Ở một mức độ nhất định, thuyết trình như vậy có khả năng kích thích tính tích cực tư duy và năng lực chú ý ở người đọc. Mặt khác, thuyết trình tạo điều kiện thuận lợi cho giáo viên tác động mạnh mẽ tới tư tưởng, tình cảm của người học qua giọng nói và phong cách sư phạm của mình.

Tuy nhiên, thuyết trình có nhược điểm chủ yếu là dễ làm cho người học tiếp thu tri thức một cách thụ động, chóng mệt mỏi vì phải tiếp nhận những kích thích qua lời nói đơn điệu, phải tập trung tư tưởng để lắng nghe, ghi chép...

Để phát huy những ưu điểm và khắc phục những hạn chế của thuyết trình với quan điểm " dạy học lấy người học làm trung tâm", cần phải vận dụng phối hợp với các phương pháp và hình thức tổ chức dạy học khác:

- Sau khi sinh viên đã nắm được những kiến thức cơ bản nêu trên, cần đưa sinh viên vào những tình huống thực tiễn và hướng dẫn sinh viên tự tìm ra cách giải quyết (các tình huống thực tiễn trong giáo dục học có thể được trình bày được dạng hình ảnh thông qua băng video, máy chiếu phim...). Việc sử dụng phương pháp " Tình huống - Hành động"¹⁾ làm cho việc dạy học thực sự trở thành là " lấy người học làm trung tâm".

Tuy nhiên với những môn học như giáo dục học, việc lên lớp ở hội trường lớn với những phương pháp như đã nêu ở trên mới chỉ chủ yếu làm cho sinh viên nắm được những vấn đề có tính chất lý luận. Mà yêu cầu của môn học không chỉ dừng lại ở đó. Việc rèn luyện những kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên cũng là một đòi hỏi rất cấp thiết của thực tiễn. Với những học trình như giao tiếp sư phạm, đánh giá trong giáo dục, các hình thức tổ chức dạy học... nếu sinh viên chỉ học trên giảng đường lớn, thì khó mà nắm được bài. Vì vậy, sau những tiết học ở giảng đường lớn (chủ yếu cho những giáo sư, những giảng viên chính trình bày) cần có những tiết học ở các lớp nhỏ (chủ yếu do các giáo viên khác đảm nhận) để giáo viên có thể hướng dẫn người học tự đào sâu thêm kiến thức, rèn luyện những kỹ năng cụ thể cho người học.

Trên đây là một số suy nghĩ của tôi về phương pháp dạy học ở hội trường đông sinh viên với mong muốn nâng cao hơn nữa chất lượng dạy học giáo dục học hiện nay.

¹⁾ Phương pháp xử lý tình huống - hành động (PPTH - HĐ)

- Phương pháp dạy học hiện đại để bồi dưỡng cho học viên năng lực giải quyết vấn đề.

- Đặc trưng của PPTH - HĐ

a. Giảng dạy theo mục tiêu

b. Học viên là nhân vật trung tâm của trường, lớp.

c. Giúp học viên tiếp cận ngay nhiều tình huống thực tế và cách giải quyết ngay từ khi òn ở trong trường. Rút ngắn thời gian đào tạo, chất lượng tang.

d. Dân chủ

e. Khoa học, dựa trên cơ sở các môn khoa học hiện đại, triết học Phương Đông.